

СИФІЛІС У СПОЖИВАЧІВ ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН: СИСТЕМАТИЧНИЙ ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

Г.І. Маєров, В.І. Миронюк

ДУ «Інститут дерматології та венерології НАМН України»

Резюме. *Мета роботи: вивчення літературних джерел з розповсюдження сифілісу серед наркологічних хворих, впливу вживання наркотиків на ступінь ризику зараження сифілісом.*

Здійснено пошук літератури через портали «PubMed/MEDLINE», «National Center for Biotechnology Information, U.S. National Library of Medicine», «Наукова електронна бібліотека eLIBRARY.RU і «Російський індекс наукового цитування (РІНЦ)». Проведено мета-аналіз даних за допомогою програми R-Development Core Team, 2008.

Відсоток хворих на сифіліс, хоча сильно варіює (від <1% до >60%), однак наявно вище серед наркоманів, ніж серед загального населення в усіх регіонах. Кореляція між наркотиками та сифілісом існує, але прямий причинний зв'язок між вживанням наркотиків і сифілісом статистично підтверджується не завжди.

Спостерігається висока захворюваність на сифіліс серед споживачів психоактивних речовин. Для попередження сифілісу треба покращити діагностику, лікування наркозалежних, розробити соціально-оздоровчі програми.

Ключові слова: *наркотики, сифіліс, Treponema pallidum, ВІЛ*

ВСТУП

Сифіліс продовжує залишатися актуальним для охорони здоров'я України. В 2013 році зареєстровано 4569 (10,1 випадків сифілісу на 100000 населення), у тому числі раннього латентного - 2100 (4,6 на 100000 населення) [18]. Сифіліс набув нових клінічних й епідемічних особливостей. Збільшилося кількість випадків нейросифілісу і вісцеральної патології. Одночасно ряд досліджень вказує на збільшення прихованих форм і випадків з дуже незначними проявами на шкірі і слизува-

тих оболонках [8, 9, 10, 14]. Проникнення сифілісу в більш «благополучні» шари населення змушує переглянути існуючі протиепідемічні заходи.

Україна, як і інші країни, перебуває під загрозою нової хвилі епідемії ВІЛ/СНІД (вірус імунодефіциту людини / синдром набутого імунодефіциту) та ПСШ (інфекції, що передаються статевим шляхом). Провідним шляхом передачі для ВІЛ є статевий, що робить поширення ВІЛ-інфекції нерозривно пов'язаним з епідемією ПСШ [11, 12, 21]. Домінуючим механізмом передачі ВІЛ-інфекції в останні роки, починаючи з 2008,

був саме статевий шлях передачі (41,9 % в 2008 році потім 43,5 % в 2009 році та нарешті в 2010-му - 45%). Це означає, що ВІЛ поступово переходить із хвороби окремих контингентів населення до епідемії (*Інформаційний бюлетень «ВІЛ-інфекція в Україні»*. – 2011. - № № 33-36). Тому проблему ПСШ неможна відокремлювати від епідемії ВІЛ/СНІД в Україні, оскільки з певних позицій ВІЛ-інфекція повинна розглядатися як така, що передається статевим шляхом [11, 12, 21]. Багатьма епідеміологічними та лабораторними дослідженнями встановлено, що ПСШ суттєво збільшують вірогідність зараження ВІЛ через статевий контакт. Вірус імунодефіциту людини легше передається і легше сприймається при наявності у статевих партнерів сифілісу, герпесу, гонореї, хламідіозу, трихомонозу, кандидозу, мікоплазмозу та інших венеричних інфекцій. Ерозії та виразки, запалення, пошкодження тканин, що притаманно багатьом ПСШ, викликають зниження чинників захисту організму від зараження ВІЛ [12, 13, 52, 56, 63].

Одним з чинників поширення сифілісу

та інших ПСШ, визнається поширення наркоманії, особливо серед осіб з активною сексуальною поведінкою. Зміна традиційного способу життя молоді, інформаційна революція, руйнування старих стереотипів створюють стресові ситуації, сприяють дезорієнтації особистості, що призводить до сексуального експериментування, та вживання алкоголю й наркотиків [4, 5, 6, 7]. Зловживання психоактивними речовинами (ПАР) - одна з пріоритетних медико-соціальних проблем сучасності [23]. Вживання ПАР в різних країнах світу за останні роки набуває стрімкого розповсюдження, при цьому темпи поширення наркоманії частіше випереджають темпи зростання алкоголізму. В Україні, згідно з рубрифікаціями МКХ-10, гострі інтоксикації ПАР (F10–F19.0) за 2001–2005 рр., склали 225 осіб на 100 тис. населення; розлади внаслідок хронічного вживання ПАР (F1 x, 1–7, F1,8–F1,9) відповідно 125 осіб. У динаміці споживання ПАР спостерігається активне зростання наркотоксикоманій (F11–F19) (рис. 1) [1, 19].

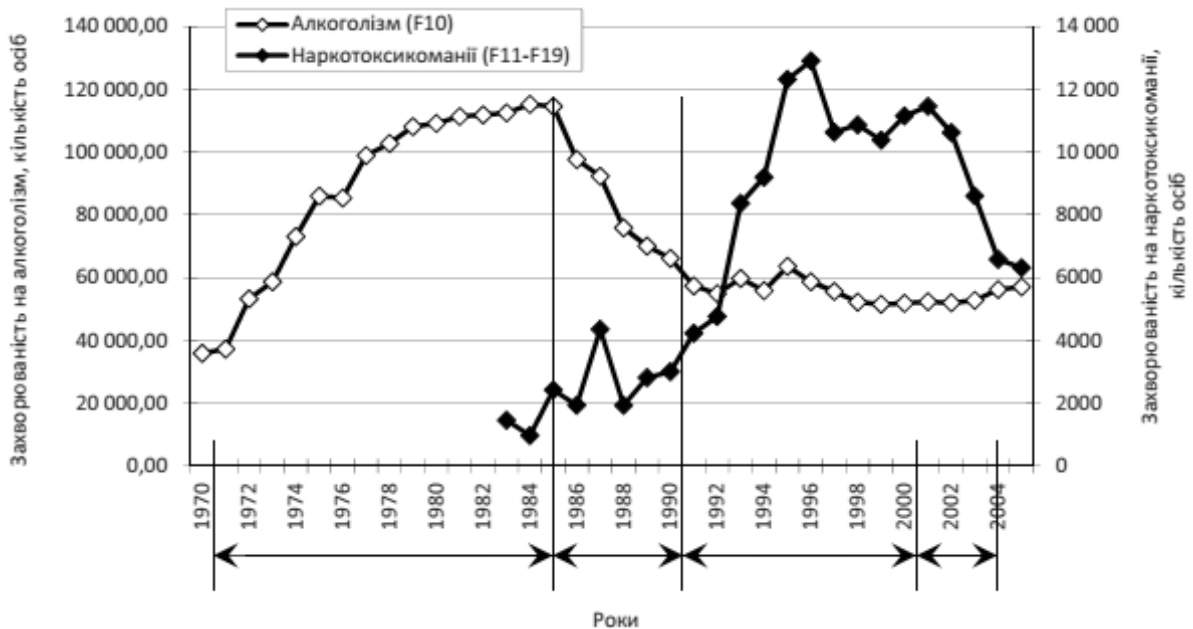

Рис. 1. Динаміка захворюваності на алкоголізм та наркотоксикоманії в Україні протягом 1970–2005 рр. [1, 19].

Раніше були проведені дослідження небезпечної сексуальної поведінки серед споживачів алкоголю в молодіжному середовищі [4, 5, 6, 7], а також визначення поширеності реплікативного-активних форм збудників вірусного гепатиту С, цитомегаловірусної і герпес-вірусної інфекції серед ВІЛ-інфікованих споживачів ін'єкційних наркотиків [16]. У літературі висвітлювалися проблеми спеціалізованої медичної допомоги та профілактичні заходи в області ПСШ та ВІЛ-інфекції серед чоловіків, що мають сексуальні контакти з чоловіками [17]. Однак осторонь залишалося питання епідеміології ПСШ, особливо сифілісу, серед наркологічних хворих, які зараз є основною ланкою в групі ризику даних захворювань. Ситуація, що склалася вивчена недостатньо і не до кінця контрольована. Це пов'язано з тим, що наркомани, як правило, уникають контактів з державними лікувальними установами і залишаються поза зоною їх спостереження. Метою цієї роботи було систематичне вивчення літературних джерел з розповсюдження сифілісу серед наркологічних хворих, впливу вживання наркотиків на статеву поведінку, визначення ступеня ризику зараження сифілісом.

МАТЕРІАЛ І МЕТОДИ

Нами проведено пошук літератури, виданої з 2000 по 2014 роки через портал *PubMed/MEDLINE* з баз даних *National Center for Biotechnology Information, U.S. National Library of Medicine*, США, а також портали «*Научная электронная библиотека eLIBRARY.RU*» і «*Російський індекс наукового цитування (РІНЦ)*», Росія. Використовувалися такі ключові слова: *внутрішньовенне вживання наркотиків, зловживання наркотиками, сифіліс або *Treponema pallidum**. Пошук привів до 63 публікацій. Були проаналізовані всі рефе-

рати статей, в значній частині випадків вдалося отримати повнотекстові статті. Використовували такі критерії оцінки, як стать пацієнтів, кількість обстежених, актуальність та сучасність діагностичних тестів, вивчення факторів ризику. Ми включили всі первинні наукові статті, написані англійською або російською мовою. Всі статі та тези, які були включені містили первинні дані про сифіліс у людей з різних країн, що вживали кокаїн, крэк, амфетамін, героїн, морфін, опіати, барбітурати, діазепам, седативні та інші наркотики через ін'єкції, дихання, куріння або ковтання. Дані були розподілені за кодами, розробленими в інших подібних дослідженнях [44]. Форма кодування включала дизайн дослідження, діагностичні тести, поширеність, демографічні та інші характеристики суб'єктів, таких як вік, стать, тип наркотику і шляхи введення, статевий анамнез та сексуальні практики, включаючи використання презервативів. Форми сифілісу, які враховувались були розбиті на три категорії: активний сифіліс, прихований сифіліс, наявність сифілісу в анамнезі. Діагноз сифілісу мав бути підтверджений позитивними серологічними тестами RPR (МРП) або VDRL з підтвердженням РПГА, РІФ-абс, або РІБТ (ТРРА) [42]. Для опрацювання даних проведено метааналіз даних з вивчених публікацій. При цьому користувалися доступною програмою *R-Development Core Team, 2008* для випробувань даних на гетерогенність. Тестування показало значиму неоднорідність досліджень: $\chi^2 = 1680,8$, ступенів свободи = 29, $p < 0,001$ для загальних даних з розповсюдженню сифілісу [48, 50, 59].

РЕЗУЛЬТАТИ

Поширеність сифілісу серед наркоманів варіювала від 1% до 60% в дослідженнях з країн «третього» світу (табл. 1).

Характеристика деяких досліджень щодо розповсюдження сифілісу серед споживачів ін'єкційних наркотиків в країнах, що розвиваються

Перший автор (рік)	Країна	Кількість досліджуваних	З них жінки (%)	Активний сифіліс (%)	Прихований сифіліс (%)	Увесь сифіліс (%)	ВІЛ інфекція (%)
Abdala, N. (2003)	Росія	101	39 (38,6)	0	7 (6,9)	7 (6,9)	11 (10,9)
Altaf, A. (2007)	Пакистан	161	0	21 (13,0)	0	21 (13,0)	1 (0,6)
Azim, T. (2004)	Бангладеш	1008	0	25 (2,5)	138 (13,7)	163 (16,2)	16 (1,6)
Azim, T. (2006)	Бангладеш	121	121 (100)	11 (9,1)	62 (51,2)	73 (60,3)	0
Веугер, С. (2004)	Таїланд	1865	200 (10,7)	0	41 (2,2)	41 (2,2)	192 (10,3)
Carey, M.P. (2006)	Індія	356	7 (2,0)	0	46 (12,9)	46 (12,9)	4 (1,1)
Chen, X.S. (2005)	Китай	292	292 (100)	33 (11,3)	0	33 (11,3)	52 (17,8)
Dowe, G. (2001)	Ямайка	301	27 (9,0)	0	19,(6,3)	19,(6,3)	8 (2,7)
Frost, S.D.W.1 (2007)	Мексика	413	34 (8,2)	0	38 (9,2)	38 (9,2)	14 (3,3)
Go, V.F.(2006)	В'єтнам	309	11 (3,6)	0	3 (1,0)	3 (1,0)	0
Кагаретуан, А.Ф. (2002)	Росія	910	258 (31,0)	0	105 (11,5)	105 (11,5)	0
Liu, H. (2006)	Китай	312	121 (38,8)	0	35 (11,2)	35 (11,2)	1 (0,3)
Panda, S. (2007)	Індія	211	0	2 (0,9)	0	2 (0,9)	0
Platt, L. (2007)	Росія	1473	433 (29,4)	0	157 (10,7)	157 (10,7)	112 (7,6)
Ruan, Y. (2004)	Китай	379	66 (17,4)	58 (15,3)	0	58 (15,3)	13 з 43 (30,2)

Ще у ранішніх дослідженнях наркоманів в США, особливо споживачів ін'єкційних наркотиків (СІН), їх визначили як особливу групу підвищеного ризику в плані зараження сифілісом. *Gourevitch M. N., et al.* (1996) дослідили протягом шести років 790 опіатних наркоманів на базі центру підтримуючої терапії метадонам. З них 4,4% мали антитіла проти сифілісу, щорічно захворюваність цією інфекцією даній групі склала 5,7 на 1000 [24].

Поширеність сифілісу серед опіатних наркоманів в Німеччині досліджували *Scherbaum N., et al.* (2005), які обстежили на сифіліс 1223 пацієнта наркологічних стаціонарів та зібрали шляхом анкетування соціологічну і демографічну інформацію та вивчили статеву поведінку. Для серологічної діагностики використовували РПГА-тест, з подальшим підтвердженням РІФ-абс-IgM. Показник поширеності сифілісу у чоловіків склав 1,9%, а для жінок - 8,5%. Тобто жінки-наркоманки хворіли на сифіліс в 4,6 рази частіше, ніж чоловіки. Такі чинники як велика кількість статевих партнерів, обмін сексу на наркотики, секс в перший день знайомства були пов'язані з сифілісом у жінок. Ні соціально-демографічні фактори, ні сексуальна поведінка не були статистично значущими, щоб бути пов'язані з сифілісом серед наркоманів чоловіків [45].

Більшість авторів стверджують, що споживачам наркотиків притаманна ризикована сексуальна поведінка і низьке усвідомлення ризиків передачі ПСШ [38, 35, 40, 46, 62]. Наявність комерційного сексу та секс чоловіків з чоловіками, низький відсоток користування презервативами серед споживачів заборонених наркотиків може ще більше сприяти високій поширеності сифілісу. Жінки, що хворіли на сифіліс, частіше торгувати секс за наркотики. Розповсюдження сифілісу серед жінок узгоджується з результатами інших досліджень, що ілюструє велику ймовірність зараження сифілісом серед жінок, що вживають наркотики. Це особливо вірно для жінок, які обмінюють секс за гроші або наркотики й не вважають

таку поведінку високим ризиком зараження ПСШ і ВІЛ. Не маючи обізнаності про шляхи передачі та методи профілактики, жінки можуть продовжувати практику ризикованої поведінки й заражати своїх статевих партнерів [35, 41, 46].

Група високого ризику жінок секс-працівниць, які вживають наркотики може слугувати як «міст» до неін'єкційних наркоманів, які користуються їх послугами [29, 41, 57, 58]. В Мексиці *Strathdee S.A., et al.* (2008) виявили, що жінки СІН часто вживали наркотики під час сексуальних відносин з хлопцями, створюючи перекриття сексуальних та наркотичних соціальних мереж. Це дослідження є ще одним свідченням ризиковані моделі сексуальної поведінки серед жінок секс-працівників, які вживають ін'єкційні наркотики в порівнянні з неін'єкційними. ПІН були в сім разів більше схильні до споживання наркотиків перед сексом, чим не ПІН. Це призводить до зниження використання презервативів за рахунок відсутності переговорів з чоловіками щодо їх застосування [31].

Як відомо з багатьох досліджень, сифіліс полегшує передачу ВІЛ-інфекції [24, 25, 26, 27, 60, 61]. Крім того, наявність сифілісу в ВІЛ-інфікованих пацієнтів пов'язано зі значним зниженням кількості CD4⁺ клітин і збільшенню вірусного навантаження ВІЛ [39]. Причому, підвищення вірусного навантаження поступово збільшується навіть після лікування сифілісу, швидше за все, через додаткове пригнічення імунної системи через сифіліс. Це може збільшити як ризик прогресування захворювання в конкретної особи, так і ризик передачі інфекції в популяції, що свідчить про важливість профілактики сифілісу у ВІЛ інфікованих [2, 11, 12, 21, 33].

Відсоток хворих на сифіліс, хоча сильно варіює (від <1% до >60%), однак наявно вище серед наркоманів, ніж серед загального населення в усіх регіонах. Різниця між дослідженнями і часто наявність тільки одного дослідження на країну обмежує надійність оцінки поширеності. Наш ана-

ліз показує, що кореляція між вживанням наркотиків та сифілісом існує, але прямий причинний зв'язок між вживанням наркотиків і сифілісом статистично підтверджується не завжди. Можливо це через різну методологію досліджень. От же асоціація сифілісу та вживання наркотиків, ймовірно через сходження факторів ризику, спостерігається досить чітко, незалежно, від країни та характеристики обстежених осіб. Проте, збільшення поширеності сифілісу і той факт, що сифіліс полегшує передачу ВІЛ-інфекції посилює потребу в створенні комплексних моделей для охорони здоров'я з метою профілактики ВІЛ та сифілісу [2, 3, 33].

Заходи з профілактики ВІЛ-інфекції серед споживачів наркотиків історично були зосереджені на зусиллях зі скорочення шприц-опосередкованої передачі за рахунок модифікації поведінки, припинення спільного завантаження шприців, а також через обмін шприців та інші методи зниження шкоди. Інші заходи з профілактики ППСШ досі включали просування презервативів і поліпшення діагностики та лікування в окремих спільнотах, а саме серед моряків, робітників-мігрантів, водіїв вантажівок і вуличних працівників секс-бізнесу [34, 36, 55, 58]. Після того, як зусилля з профілактики для споживачів наркотиків мали успіх в деяких регіонах, стало ясно, що наркомани зберігають значний ризик сексуальної передачі ППСШ. Тому це повинна бути одна з найважливіших цільових груп [30, 32, 53]

ОБГОВОРЕННЯ

Глиbokі соціально-економічні зміни, що відбулися в Україні за останні роки, створили сприятливі умови для формування й розширення чисельного складу груп населення, уразливих у відношенні ППСШ і ВІЛ-інфекції. Безробіття, ослаблення системи соціального захисту населення, насамперед молоді, привели до того, що за останні роки швидко сформувалися й збільшилися споживачі психотропних речовин (наркотиків та алкоголю) [4, 5, 6, 7, 22]. Наркоманія і алкого-

лізм є «фоном», «прихованим резервуаром» для виникнення і поширення соціально значущих інфекцій, які негативно впливають на генофонд всього суспільства і можуть призвести до його деградації. Одним з чинників, що визначають розповсюдження сифілісу в Україні, визнається широке поширення наркоманії, особливо серед осіб з активною сексуальною поведінкою. Серед факторів ризику зараження ВІЛ, гепатитами і сифілісом особливе значення більшість дослідників надають спільному використанню ін'єкційного інструментарію і сексуальним відносинам без використання бар'єрних засобів запобігання (презервативів) [2, 4, 15, 19, 20].

Результати даного систематичного огляду показали високу захворюваність на сифіліс серед пацієнтів наркологічного профілю і споживачів ПАР. Також встановлено ризикована сексуальна поведінка даного контингенту, що дозволяє виділяти їх в окрему групу ризику. З соціального портрета пацієнтів видно, що ці люди переважно мало поінформовані про інфекційну небезпеку. У цьому зв'язку очевидна необхідність видання медичної освітньої літератури, чітко орієнтованої на дану групу ризику. Усі соціально обумовлені інфекції небезпечні не тільки для хворого, але і в значній мірі для його статевих контактів. Тому ці захворювання вимагають організації системи активного виявлення хворих в середовищі наркоманів. Необхідна розробка оптимальної стратегії діагностики, лікування і довгострокових програм з профілактики сифілісу та інших ППСШ серед наркологічних пацієнтів [3, 12, 15, 19]. Усе це зумовлює необхідність проведення значних соціальних дій, що передбачають широкий спектр різноманітних за змістом і спрямованістю заходів. Успіх заходів у цьому напрямку забезпечується створенням в країні широкої соціальної системи профілактики різних форм наркозалежності, ефективного механізму управління цією системою і координації: відповідної роботи різних державних органів, соціальних інститутів і суспільних організацій, ство-

рення ефективної, матеріально забезпеченої системи лікування і медико-соціальної реабілітації хворих з залежністю від ПАР [1, 2, 19, 28, 37].

ВИСНОВКИ

Таким чином для попередження розповсюдження сифілісу серед споживачів психоактивних речовин треба покращити діагностику, лікування та соціальну реабілітацію наркозалежних. Для цього необхідно проводити дослідження епідеміологічного стану сифілісу та інших ІПСШ на окремих територіях. Необхідно дослідити зв'язок соціально-демографічних чинників на інфікування сифілісом в середовищі наркоманів, встановити клініко-епідеміологічні особливості сифілісу в різних групах споживачів наркотиків. Треба негайно оптимізувати методи лабораторної діагностики та лікування сифілісу в уразливих, щодо зараження ІПСШ та ВІЛ групах на основі відповідних клінічних протоколів, та надати рекомендації з попередження сифілісу серед споживачів психоактивних речовин і розробити алгоритм надання медико-соціальної допомоги хворим. Для цього необхідно визнати залежність від ПАР сифілісу та інших ІПСШ і розробити нову концепцію наркологічної допомоги, що передбачає широке використання психотерапевтичних, психологічних, соціальних методик роботи з хворими. Треба розробити і впровадити

більш ефективні методи оцінки і контролю наркологічної ситуації на різних територіях і серед різних груп населення і створити на їх основі спеціальні соціально-оздоровчі програми [1, 3, 5, 43, 49, 51, 54]. Вказані програми повинні включати створення служб соціально-психологічної допомоги населенню, організацію мережі центрів надання консультативної і практичної допомоги хворим із залежністю від ПАР та їх сім'ям з участю юристів, педагогів, психологів, соціальних працівників і лікарів.

На прикладі національних політик різних держав чітко видно, що успішне здійснення боротьби з наркозалежністю можливе лише за умови активної її підтримки широкими верствами населення. Тому держава повинна підтримувати суспільні організації в роботі з профілактики зловживання ПАР, постійно вивчати громадську думку про характер заходів проти наркозалежності. *Дослідження показують, що при лікуванні наркологічних розладів, які поєднуються з ІПСШ, комплексний підхід ефективніше послідовного і паралельного. При паралельному підході наркологічне захворювання лікують окремо від ІПСШ. Хворий вимушений звертатися до різних диспансерів – шкірно-венерологічного та наркологічного, де йому пред'являють різні вимоги, призначають різні схеми лікування. При послідовному підході спочатку лікують ІПСШ, а потім наркологічне захворювання [3, 12, 15, 19, 20, 22, 43, 49, 51, 54].*

ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні тенденції поширення залежності від психоактивних речовин в Україні : аналітичний огляд / І. В.Лінський, М. В.Голубчиков, О. І.Мінко. та ін. – Випуск III. – Харків, 2006. – 46 с.
2. Киржанова В.В. Особенности поведения потребителей инъекционных наркотиков, связанные с риском гемоконтактных инфекций / В.В. Киржанова // Наркология. – 2008. – №8 – С. 67-73.

REFERENCES

1. Linsky I. V., Golubchikov M. V., Minko A. I. et al. Current trends in the spread of substance abuse in Ukraine // Analytical review. – Issue III. – Kharkov, 2006. – 46p.
2. Kirjanova V.V., Shakurov I.G., Kuznetsova E.O., Altawil N.I. Special behaviors of injecting drug users, the risk of blood borne infections // Narcology. – 2008. – №8 – P. 67-73.
3. Koryakin E.A. Interdisciplinary cooperation in the diagnosis of substance abuse

3. Корякин С.А. Междисциплинарное взаимодействие в диагностике наркологических заболеваний и инфекций, передающихся половым путем / С.А Корякин., И.Г Шакуров., Е.О.Кузнецова, Н.И. Алтавил // Наркология. – 2009. – Т. 8. – № 11. – С. 32-34.
4. Кошкина Е. А. Факторы риска, связанные с опасным сексуальным поведением, среди потребителей алкоголя в молодежной среде / Е. А. Кошкина, Н.И.Павловская, С.Г. Коновалова, А.В. Кошкин // Вопр. наркологии. – 2004. – Т.1. – С. 61-66.
5. Кошкина Е.А.. Основные показатели деятельности наркологической службы в Российской Федерации в 2007-2008 годах / Е. А. Кошкина, В.В. Киржанова // Статистический сборник. – М., ФГУ ННЦ наркологии. – 2009. – 139 с.
6. Кошкина Е.А., Киржанова В.В. Эпидемиология наркологических заболеваний: Наркология: национальное руководство. / Е. А. Кошкина, В.В. Киржанова / Под ред. Н.Н. Иванца, И.П. Анохиной, М.А. Винниковой. – М.: «ГЭОТАР-Медиа», 2008. – С.15-31.
7. Кошкина Е.А. Эпидемиология наркологических заболеваний: Руководство по наркологии / Е. А. Кошкина, В.В. Киржанова / под ред. Н.Н. Иванца 2-е изд., испр., доп. и расш. – М.:ООО «Медицинское информационное агентство», 2008. – С.14-38.
8. Мавров Г.И. Проблема сифилиса в местах лишения свободы / Г.И. Мавров, Т.В.Осинская // Журнал дерматовенерологии и косметологии им. М.О. Торсуева. – 2013. – № 1-2 (30). – С. 135-138.
9. Мавров Г.І. Епідемічна ситуація і організація боротьби з інфекціями, що передаються статевим шляхом в Одеській області / Г.І. Мавров, І.С. Фучижі., Л.Й. Пиньковська // Журнал дерматовенерологии и косметологии им. М.О. Торсуева. – 2013. – № 1-2 (30). – С. 127-134.
10. Мавров Г.І. Нейросифіліс на сучасному етапі: патогенез, клініка, діагностика, лікування / Г.І. Мавров, Е.Л. Баркалова, Л.Й. Пиньковська, В.І. Миронюк // Журнал дерма- and sexually transmitted infections // Narcology. – 2009. – Vol. 8, № 11. – P. 32-34.
4. Koshkina E. A. Pavlovskaya N.I., Konovalova S.G., Koshkin A.V.. Factors associated with risky sexual behaviour among alcohol users in the youth environment // Voprosy Narcologii. – 2004. – Vol.1. – P. 61-66.
5. Koshkina E.A., Kirjanova V.V. Key performance indices of the narcological service in the Russian Federation in 2007-2008 / Statistical collection. – M, Federal center on addictions. – 2009. – 139 p.
6. Koshkina E.A., Kirjanova V.V. Epidemiology of substance abuse / Addiction: the national leadership. Ed. N.N. Ivanets, I.P. Anochina, M.A. Vinnikova. – M: “GEOTAR-Media”, 2008. – P.15-31.
7. Koshkina E.A., Kirjanova V.V. Epidemiology of substance abuse / Guide narcology / Ed. by N.N. Ivanets 2-nd ed., Corr., suppl. and ext. – M:LLC “Medical informational Agency”, 2008. – P.14-38.
8. Mavrov G.I., Osinskaya T.V. Problem of syphilis in places of deprivation of liberty // Journal of dermatology and cosmetology under the name of M.O. Torsuev. – 2013. – № 1-2 (30). – P. 135-138.
9. Mavrov G.I., Fuchigi I.S., Penkovska L.I. Epidemic situation and the organization of struggle against infektsiyami transmitted infections in Odessa region // Journal of dermatology and cosmetology under the name of M.O. Torsuev. – 2013. – № 1-2 (30). – P. 127-134.
10. Mavrov G.I., Barkalova A.L., Penkovska L.I., Mironyuk V.I. Neurosyphilis at the present stage: pathogenesis, clinic, diagnosis, treatment // Journal of dermatology and cosmetology under the name of M.O. Torsuev. – 2014. – № 1-2 (32). – P. 114-122.
11. Mavrov G.I., Bondarenko G.M. Sherbakova I.V. Management of patients with groups vulnerable to HIV///Dermatovenerology. Cosmetology. Sexual pathology. – 2012. – №1-4. – P. 240-246.
12. Mavrov G.I., Sherbakova I.V. Features of providing dermatological care to risk

товенерологии и косметологи им. М.О. Торсуева. – 2014. – № 1-2 (32). – С. 114-122.

11. Мавров Г.І. Особливості ведення пацієнтів з груп населення, уразливих щодо зараження ВІЛ / Г.І.Мавров, Г.М. Бондаренко, Ю.В. Шербакова // Дерматовенерологія. Косметологія. Сексопатологія. – 2012. – №1-4. – С. 240-246.

12. Мавров Г.І. Особливості надання дерматовенерологічної допомоги представникам груп ризику, уразливим щодо зараження ВІЛ / Г.І. Мавров, Ю.В. Шербакова // Дерматологія та венерологія. – 2012. – №1. – С. 9-18.

13. Мавров И.И. Половые болезни: Рук-во для врачей, интернов, студентов / И.И. Мавров. – Харьков: Факт, 2002. – 788 с.

14. Мазус А.И. Неврологические проявления ВИЧ-инфекции / А.И Мазус., И.И. Левен, Д.Л.Виноградов // Клиническая медицина. – 2009. – № 10. – С. 59–60.

15. Нові підходи до діагностики та лікування ІПСШ, в групах населення, уразливих щодо зараження ВІЛ: методичний посібник / Г.І. Мавров, Г.М.Бондаренко, Ю.В Шербакова. и др. – Харків, 2013. – 48с.

16. Оппортунистические инфекции у ВИЧ-инфицированных потребителей инъекционных наркотиков / Н.А.Бабий, М.Г.Люльчук, А.М. Щербинская и др. // Сб. материалов конференции по вопросам ВИЧ/СПИД в Восточной Европе и Центральной Азии.– Киев, 2006. – С. 74.

17. Организация медицинской помощи по ИППП/ВИЧ-инфекции для мужчин, имеющих секс с мужчинами, в Москве и Московской области / А.А. Кубанова, М.М. Васильев, И.А. Тоскин и др. // Вест. дермат. и венерол. – 2003. – Т. 3. – С. 16-17

18. Показники лікувально-профілактичної допомоги хворим шкірними і венеричними захворюваннями в Україні. – К. : Центр медичної статистики МОЗ України, 2014. – 110 с.

19. Проблеми наркозалежності та аспекти сучасної медико-соціальної допомоги / С.І.Табачников, М. Ю. Ігнатов, Є. М. Харченко та ін. // Архів психіатрії. – 2009. – № 2 (57). – С. 83-87.

groups, vulnerable to HIV // Dermatology and venereology. – 2012. – №1. – P. 9-18.

13. Mavrov I.I. Sexual disease: Practical guide for doctors, interns, students – Kharkiv: Fact, 2002. – 788 p.

14. Mazous A.I., Leuven I.I., Vinogradov D.L.. Neurological manifestations of HIV // Clinical medicine. – 2009. – № 10. – P. 59-60.

15. Mavrov G.I., Bondarenko G.M., Shcherbakova J.V. et al New approaches to diagnosis and treatment of STIs in populations, vulnerable to HIV infection (textbook). – Kharkiv, 2013. – 48 p.

16. Babiy N.A., Lulchuk M.G., Shcherbinskaya A.M. et al. Opportunistic infections in HIV-infected injecting drug users // Sat. conference materials on HIV/AIDS in Eastern Europe and Central Asia. – Kiev, 2006. – P. 74.

17. Kubanova A.A. Vasil'ev. M.M., Toskin I.A. etc. Organization of medical assistance in STI/HIV infection for men who have sex with men in Moscow and Moscow region // Vest. Dermatol. Venerol. – 2003. – So 3. – P. 16-17

18. 18. Indices of treatment and preventive care to the patients of venereal and skin diseases in Ukraine. – K. : Center of medical statistics, Ministry of health of Ukraine, 2014. – 110 p.

19. Tabachnikov S. I., Ignatov M. Yu, Kharchenko E. M., et al. Problems of drug addiction and aspects of modern medical-social assistance // Archive psychiatry. – 2009. – No.2 (57). – P. 83-87.

20. Shakurov I.G., Koryakin S.A. Kuznetsova E.D., Kirasirov R.K. Prevalence of sexually transmitted infections, among persons with substance use problems // Vest. Dermatol. Venerol. – 2010. – № 1. – P. 15-19.

21. Sherbakova I.V. of sexually transmitted Infections, and HIV: the problem of interaction // the Dermatology venereology. – 2011. – №4. – P. 5-12.

22. Shypovskaya L.P., Lukyanova I.E. Youth and drugs: problems of rehabilitation // Service in Russia and abroad. – 2008. –№ 1. – P. 56-61.

23. Entin G.M., Hoffman, A.G., Muzychenko, A. P., Krylov E. N Alcohol

20. Шакуров И.Г. Распространенность инфекций, передаваемых половым путем, среди лиц, потребляющих психоактивные вещества / И.Г. Шакуров, С.А.Корякин, Е.Д.Кузнецова, Р.К. Кирасиров // Вестник дерматологии и венерологии. – 2010. – № 1. – С. 15-19.
21. Шербакова Ю.В. Инфекции, передающиеся половым путем, и ВИЧ: проблема взаимовлияния /Ю.В. Щербакови // Дерматология та венерология. – 2011. – №4. – С. 5-12.
22. Шиповская Л.П. Молодежь и наркотики: проблемы оздоровления / Л.П. Шиповская, И.Е. Лукьянова // Сервис в России и за рубежом. – 2008 —№ 1. – С. 56-61.
23. Энтин Г. М. Алкогольная и наркотическая зависимость: практическое руководство для врачей / Г. М.Энтин, А. Г. Гофман, А. П. Музыченко, Е. Н Крылов. – М.: Медпрактика, 2002. – 328 с.
24. A prospective study of syphilis and HIV infection among injection drug users receiving methadone in the Bronx / M.N.Gourevitch, D.Hartel, E.E. Schoenbaum., et al. // American Journal of Public Health. – 1996. –Vol. 86. –P.1112-1115.
25. Best-evidence interventions: Findings from a systematic review of HIV behavioral interventions for US populations at high risk, 2000–2004 / C.M. Lyles, L.S.Kay, N. Crepaz, et al. // American Journal of Public Health. –2007. – Vol.97. – N.1. – P.133-143.
26. Browne R. Effect of treatment for sexually transmitted disease on HIV transmission // Journal of HIV Therapy. –2003. – Vol. 8, N. 3. – P.67-71.
27. Buchacz K., Greenberg A., Onorato I., Janssen R Syphilis epidemics and human immunodeficiency virus (HIV) incidence among men who have sex with men in the United States: implications for HIV prevention // Sexually Transmitted Diseases. – 2005. – Vol. 32, N. 10, Suppl. –P. 73-79.
28. / Chesson H.W., Pinkerton S.D., Voigt R., Counts G.W HIV infections and associated costs attributable to syphilis coinfection among African Americans. // American Journal of Public Health. – 2003. – Vol.93, N.6. – P.943-948.
29. Ruan Y., Chen K., Hong K., et al. Community-based survey of HIV transmission modes among intravenous drug users in Sicuani, China / // Sexually Transmitted Diseases. – 2004. –Vol.31. –P.623-627.
30. Des Jarlais D.C., Arasteh K., Perlis T., et al. Convergence of HIV seroprevalence among injecting and non-injecting drug users in New York city // AIDS. – 2007. – Vol. 21, N. 2. – P. 231-235.
31. Strathdee S.A., Philbin M.M., Semple S.J., et al. Correlates of injection Drug Use among female sex workers in two Mexico-U.S. border cities // Drug and Alcohol Dependence. –2008. –Vol.92. –P.132-140.
32. Des Jarlais D.C., Hagan H., Arasteh K., McKnight C., Perlman D., Friedman S.R. Herpes simplex virus-2 and HIV among
- and drug dependence: a practical guide for physicians. – М: Medpraktika, 2002. – 328 p
24. Gourevitch M.N., Hartel D., Schoenbaum E.E., et al. A prospective study of syphilis and HIV infection among injection drug users receiving methadone in the Bronx // American Journal of Public Health. – 1996. – Vol. 86. –P.1112-1115.
25. Lyles C.M., Kay L.S., Crepaz N., et al. Best-evidence interventions: Findings from a systematic review of HIV behavioral interventions for US populations at high risk, 2000–2004 // American Journal of Public Health. –2007. – Vol.97, N.1. – P.133-143.
26. Browne R., Nwokolo N., Boag F. Effect of treatment for sexually transmitted disease on HIV transmission // Journal of HIV Therapy. – 2003. –Vol. 8, N. 3. – P.67-71.
27. Buchacz K., Greenberg A., Onorato I., Janssen R Syphilis epidemics and human immunodeficiency virus (HIV) incidence among men who have sex with men in the United States: implications for HIV prevention // Sexually Transmitted Diseases. – 2005. – Vol. 32, N. 10, Suppl. –P. 73-79.
28. / Chesson H.W., Pinkerton S.D., Voigt R., Counts G.W HIV infections and associated costs attributable to syphilis coinfection among African Americans. // American Journal of Public Health. – 2003. – Vol.93, N.6. – P.943-948.
29. Ruan Y., Chen K., Hong K., et al. Community-based survey of HIV transmission modes among intravenous drug users in Sicuani, China / // Sexually Transmitted Diseases. – 2004. –Vol.31. –P.623-627.
30. Des Jarlais D.C., Arasteh K., Perlis T., et al. Convergence of HIV seroprevalence among injecting and non-injecting drug users in New York city // AIDS. – 2007. – Vol. 21, N. 2. – P. 231-235.
31. Strathdee S.A., Philbin M.M., Semple S.J., et al. Correlates of injection Drug Use among female sex workers in two Mexico-U.S. border cities // Drug and Alcohol Dependence. –2008. –Vol.92. –P.132-140.
32. Des Jarlais D.C., Hagan H., Arasteh K., McKnight C., Perlman D., Friedman S.R. Herpes simplex virus-2 and HIV among

29. Community-based survey of HIV transmission modes among intravenous drug users in Sicuani, China / Y. Ruan, K.Chen, K Hong., et al. // *Sexually Transmitted Diseases*. – 2004. – Vol.31. – P.623-627.
30. Convergence of HIV seroprevalence among injecting and non-injecting drug users in New York city / D.C.Des Jarlais, K.Arasteh, T. Perlis, et al. // *AIDS*. – 2007. – Vol. 21, N. 2. – P. 231-235.
31. Correlates of injection Drug Use among female sex workers in two Mexico-U.S. border cities / S.A. Strathdee, M.M. Philbin, S.J. Semple, et al. // *Drug and Alcohol Dependence*. – 2008. – Vol.92. –P.132–140.
32. Des Jarlais D.C. Herpes simples virus-2 and HIV among noninjection drug users in New York city / D.C. Des Jarlais, H. Hagan, K.Arasteh, C.McKnight // *Sexually Transmitted Diseases*. –2007. – Vol.34, N.11. – P.923–927.
33. Dowe G. Bloodborne sexually transmitted infections in patients presenting for substance abuse treatment in Jamaica / G. Dowe, M.F Smikle., C.Thesiger, E.Williams // *Sexually Transmitted Diseases*. –2001. – Vol.28, N. 5. – P.266–269.
34. Drug use among the urban poor in Kolkata: Behaviour and environment correlates of low HIV infection / S. Panda, U. Saha, S. Pahari, et al. // *National Medical Journal of India*. – 2002. –Vol.15, N.3. – P.128-134.
35. Effects of sex work on the prevalence of syphilis among injection drug users in 3 Russian cities / L. Platt, T. Rhodes, A. Judd, et al. // *American Journal of Public Health*. – 2007. –Vol.97, N.3. –P.478-485.
36. Estimating the prevalence of syringe-borne and sexually transmitted disease among injection drug users in St Petersburg, Russia / N. Abdala, J.M. Carney, A.J. Durante, et al. // *International Journal of STD & AIDS*. – 2003. –Vol.14, N.10. – P.697-703.
37. High HIV sexual behaviors and sexually transmitted disease prevalence among injection drug users in Northern Vietnam: Implications for a generalized HIV epidemic / V.F Go., C. Frangakis, L.V. Nam, et al. // *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes*. – 2006. – Vol. 42, N. 1. – P.108-115.
38. Altaf A., Shah S.A., Zaidi N.A., et al. High risk behaviors of injection drug users registered with harm reduction programme in Karachi, Pakistan // *Harm Reduction Journal*. – 2007. – Vol. 4, N.1. – P. 7-14.
39. Palacios R., Jiménez-Oñate F., Aguilar M., et al. Impact of syphilis infection on HIV viral load and CD4 cell counts in HIV infected patients // *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes*. – 2007. –Vol.44, N.3. – P.356-359.
40. Azim T., Alam M.S., Rahman M., et al. Impending concentrated HIV epidemic among injecting drug users in Central Bangladesh // *International Journal of STD & AIDS*. –2004.–Vol. 15, N.4. – P.280-282.
41. noninjection drug users in New York city // *Sexually Transmitted Diseases*. –2007. – Vol.34, N.11. – P.923-927.
42. Dowe G., Smikle M.F., Thesiger C., Williams E. Bloodborne sexually transmitted infections in patients presenting for substance abuse treatment in Jamaica // *Sexually Transmitted Diseases*. –2001. – Vol.28, N. 5. – P.266–269.
43. Panda S., Saha U., Pahari S., et al. Drug use among the urban poor in Kolkata: Behaviour and environment correlates of low HIV infection // *National Medical Journal of India*. – 2002. – Vol.15, N.3. –P.128-134.
44. Platt L., Rhodes T., Judd A., et al. Effects of sex work on the prevalence of syphilis among injection drug users in 3 Russian cities // *American Journal of Public Health*. – 2007. – Vol.97, N.3. – P.478-485.
45. Abdala N., Carney J.M., Durante A.J., et al. Estimating the prevalence of syringe-borne and sexually transmitted disease among injection drug users in St Petersburg, Russia // *International Journal of STD & AIDS*. – 2003. –Vol.14, N.10. –P.697-703.
46. Go V.F., Frangakis C., Nam L.V., et al. High HIV sexual behaviors and sexually transmitted disease prevalence among injection drug users in Northern Vietnam: Implications for a generalized HIV epidemic // *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes*. – 2006. – Vol. 42, N. 1. – P.108-115.
47. Altaf A., Shah S.A., Zaidi N.A., et al. High risk behaviors of injection drug users registered with harm reduction programme in Karachi, Pakistan // *Harm Reduction Journal*. – 2007. – Vol. 4, N.1. – P. 7-14.
48. Palacios R., Jiménez-Oñate F., Aguilar M., et al. Impact of syphilis infection on HIV viral load and CD4 cell counts in HIV infected patients // *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes*. – 2007. –Vol.44, N.3. – P.356-359.
49. Azim T., Alam M.S., Rahman M., et al. Impending concentrated HIV epidemic among injecting drug users in Central Bangladesh // *International Journal of STD & AIDS*. –2004.–Vol. 15, N.4. – P.280-282.

38. High risk behaviors of injection drug users registered with harm reduction programme in Karachi, Pakistan / A.Altaf, S.A.Shah, N.A.Zaidi, et al. // *Harm Reduction Journal*. – 2007. – Vol. 4, N.1. – P. 7-14.
39. Impact of syphilis infection on HIV viral load and CD4 cell counts in HIV infected patients / R.Palacios, F.Jiménez-Oñate, M. Aguilar, et al. // *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes*. – 2007. –Vol.44, N.3. –P.356-359.
40. Impending concentrated HIV epidemic among injecting drug users in Central Bangladesh / T. Azim, M.S. Alam, M.Rahman, et al. // *International Journal of STD & AIDS*. –2004. – Vol. 15, N.4. – P.280–282.
41. Liu H. Drug users: A potentially important bridge population in the transmission of sexually transmitted diseases, including AIDS, in China / H. Liu, O. Grusky, X. Li, E. Ma // *Sexually Transmitted Diseases*. – 2006. – Vol. 33, N.2. – P.111-117.
42. Lopez-Z. J. Predictors of syphilis seroreactivity and prevalence of HIV among street recruited injection drug users on Los Angeles County / Z. J. Lopez- // *Sexually Transmitted Infections*. – 2000. – Vol. 76, N. 6. – P.462-469.
43. Methamphetamine users in Northern Thailand: changing demographics and risks for HIV and STD among treatment-seeking substance abusers / C. Beyrer, M.H. Razak, J. Jittiwutikarn, et al. // *International Journal of STD & AIDS*. – 2004. – Vol.15, N. 10. – P.697-704.
44. Non-injection drug use and hepatitis C virus: A systematic review / R.Scheinmann, H.Hagan, W. C Lelutiu-, et al. // *Drug and Alcohol Dependence*. –2007. –Vol.89. –P.1-12.
45. Prevalence and risk factors of syphilis infection among drug addicts / Scherbaum N., Baune B. T., Mikolajczyk R., et al. // *BMC Infect. Dis*. – 2005; 5: 33, e-pub, doi: 10.1186/1471-2334-5-33.
46. Prevalence of HIV, hepatitis C and syphilis among injection drug users in Russia: A multi-city study / T.Rhodes, L.Platt, S.Maximova, et al. // *Addiction*. – 2006. – Vol.101, N.2. –P.252-266.
47. Prevalence of infectious diseases and drug abuse among Bangladeshi workers / Rumi M.A.K., Siddiqui M.A., Salam M.A., et al. // *Southeast Asian Journal of Tropical Medicine & Public Health*. – 2000. –Vol.31, N.3. –P.571-574.
48. R-Development Core Team. Vienna, Austria: R Foundation for Statistical Computing; 2008. R: A language and environment for statistical computing. ISBN 3-900051-07-0, Retrieved online at <http://www.R-project.org>.
49. Frost S.D.W., Brouwer K.C., Firestone Cruz M.A., et al. Respondent-driven sampling of injection drug users in two U.S.-Mexico border cities: Recruitment dynamics and impact

47. Prevalence of infectious diseases and drug abuse among Bangladeshi workers / M.A.K.Rumi, M.A. Siddiqui, M.A.Salam, et al. // *Southeast Asian Journal of Tropical Medicine & Public Health*. – 2000. – Vol.31, N.3. –P.571-574.
48. R-Development Core Team. Vienna, Austria: R Foundation for Statistical Computing; 2008. R: A language and environment for statistical computing. ISBN 3-900051-07-0, Retrieved online at <http://www.R-project.org>.
49. Respondent-driven sampling of injection drug users in two U.S.-Mexico border cities: Recruitment dynamics and impact on estimates of HIV and syphilis prevalence / S.D.W. Frost, K.C Brouwer, C. M.A Firestone et al. // *Journal of Urban Health*. – 2007. – Vol. 83, N. 6 (suppl). –P.83–97.
50. Schwarzer G. meta: Meta-analysis. R-package version 0.8–2. 2007. Retrieved online at <http://cran.at.r-project.org/web/packages/meta/index.html>.
51. Screening for sexually transmitted infections at a DeAddictions service in south India / M.P Carey, V. Ravi, P.S. Chandra, et al. // *Drug and Alcohol Dependence*. –2006. – Vol. 82, N. 2. – 127–134.
52. Sexual risk behaviours and STIs in drug abuse treatment populations whose drug of choice is crack cocaine / M.W.Ross, L.Y.Hwang, C.Zack, et al. // *International Journal of STD & AIDS*. –2002. –Vol.13, N.11. –P.769-774.
53. Sexual transmission of HIV-1 among injection drug users in San Francisco, USA: risk-factor analysis / A.H. Kral, R.N. Bluthenthal, J. Lorvick, et al. // *Lancet*. – 2001. – Vol. 357, N. 9266– P. 1397-1401.
54. Sexually transmitted infections among female sex workers in Yunnan, China / X.S. Chen, Y.P. Yin, G.J. Liang, et al. // *AIDS Patient Care and STDs*. –2005. – Vol.19, N. 12. – P. 853-860.
55. Sexually transmitted infections and sexual practices in injection drug users and their regular partners in Chennai, India / S. Panda, M.S. Kumar, P.S. Saravanamurthy, et al. // *Sexually Transmitted Diseases*. – 2007. – Vol.34, N.4. –P.250-253.
- on estimates of HIV and syphilis prevalence // *Journal of Urban Health*. – 2007. – Vol. 83, N. 6 (suppl). – P. i83–i97.
50. Schwarzer G. Meta-analysis. R-package version 0.8–2. 2007. Retrieved online at <http://cran.at.r-project.org/web/packages/meta/index.html>.
51. Carey M.P., Ravi V., Chandra P.S., et al. Screening for sexually transmitted infections at a DeAddictions service in south India // *Drug and Alcohol Dependence*. – 2006. – Vol. 82, N. 2. – P.127-134.
52. Ross M.W., Hwang L.Y., Zack C., et al. Sexual risk behaviours and STIs in drug abuse treatment populations whose drug of choice is crack cocaine // *International Journal of STD & AIDS*. – 2002. – Vol.13, N.11. –P.769-774.
53. Kral A.H., Bluthenthal R.N., Lorvick J., et al. Sexual transmission of HIV-1 among injection drug users in San Francisco, USA: risk-factor analysis // *Lancet*. – 2001. – Vol. 357, N. 9266 – P. 1397-1401.
54. Chen X.S., Yin Y.P., Liang G.J., et al. Sexually transmitted infections among female sex workers in Yunnan, China // *AIDS Patient Care and STDs*. – 2005. – Vol.19, N. 12. – P. 853-860.
55. Panda S., Kumar M.S., Saravanamurthy P.S., et al. Sexually transmitted infections and sexual practices in injection drug users and their regular partners in Chennai, India // *Sexually Transmitted Diseases*. – 2007. – Vol.34, N.4. – P.250–253.
56. Steinbrook R. HIV in India—a complex epidemic // *New England Journal of Medicine*. – 2007. –Vol.356, N.11. – P.1089–1093.
57. Ruan Y., Cao X., Qian H., et al. Syphilis among female sex workers in southwest China: Potential for HIV transmission // *Sexually Transmitted Diseases*. – 2006. – Vol.33, N.12. – P.719-723.
58. Karapetyan A.F., Sokolovsky Y.V., Araviyskaya E.R., et al. Syphilis among intravenous drug-using population: Epidemiological situation in St Petersburg, Russia // *International Journal of STD & AIDS*. – 2002. – Vol. 13, N. 9. –P. 618-623.

56. Steinbrook R. HIV in India—a complex epidemic / R. Steinbrook // *New England Journal of Medicine*. – 2007. – Vol.356, N.11. – P.1089-1093.
57. Syphilis among female sex workers in southwest China: Potential for HIV transmission / Y.Ruan, X. Cao, H. Qian, et al. // *Sexually Transmitted Diseases*. – 2006. – Vol.33, N.12. – P.719-723.
58. Syphilis among intravenous drug-using population: Epidemiological situation in St Petersburg, Russia / A.F. Karapetyan, Y.V. Sokolovsky, E.R. Araviyskaya, et al. // *International Journal of STD & AIDS*. – 2002. – Vol. 13, N. 9. – P. 618-623.
59. Syphilis in Drug Users in Low and Middle Income Countries / L. S. Coffin, A. Newberry, H. Hagan, et al. // *Int. J. Drug Policy*. – 2010. – Vol. 21, No 1. – P.20-27.
60. Syphilis, Chlamydia, and Gonorrhea Screening in HIV-Infected Patients in Primary Care, San Francisco, California, 2003 / W Phipps., H. Stanley, R. Kohn, et al. // *AIDS Patient Care and STDs*. – 2005. – Vol.19., N.8. – P.495-498.
61. The emerging AIDS crisis in Russia: review of enabling factors and prevention needs / S.C. Kalichman, J.A. Nelly, K.J.Sikkema, et al. // *International Journal of STD & AIDS*. – 2000. – Vol.11, N. 2. – P.71-75.
62. Vulnerability to HIV infection among sex workers and non-sex worker female injecting drug users in Dhaka, Bangladesh: Evidence from the baseline survey of a cohort study / T. Azim, E.I. Chowdhury, M. Reza, et al. // *Harm Reduction Journal*. – 2006. – N.3. – P. 33-36.
63. World Health Organization. Priority interventions: HIV/AIDS prevention, treatment and care in the health sector / WHO. – 2008, September. – 128 p.
59. Coffin L. S., Newberry A., Hagan H., et al. Syphilis in Drug Users in Low and Middle Income Countries // *Int. J. Drug Policy*. – 2010. – Vol. 21, No 1. – P.20-27.
60. Phipps W., Stanley H., Kohn R., et al. Syphilis, Chlamydia, and Gonorrhea Screening in HIV-Infected Patients in Primary Care, San Francisco, California, 2003 // *AIDS Patient Care and STDs*. – 2005. – Vol.19, N.8. – P.495-498.
61. Kalichman S.C., Nelly J.A., Sikkema K.J., et al. The emerging AIDS crisis in Russia: review of enabling factors and prevention needs // *International Journal of STD & AIDS*. – 2000. – Vol.11, N. 2. – P.71-75.
62. Azim T., Chowdhury E.I., Reza M., et al. Vulnerability to HIV infection among sex workers and non-sex worker female injecting drug users in Dhaka, Bangladesh: Evidence from the baseline survey of a cohort study // *Harm Reduction Journal*. – 2006. – N.3. – P. 33-36.
63. World Health Organization. Priority interventions: HIV/AIDS prevention, treatment and care in the health sector / WHO. – September 2008. – 128 p.

**СИФИЛИС
У ПОТРЕБИТЕЛЕЙ
ПСИХОАКТИВНЫХ
ВЕЩЕСТВ:
СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ
ОБЗОР ЛИТЕРАТУРЫ**

**Мавров Г.И.,
Миронюк В.И.**

*ГУ «Институт дерматологии
и венерологии НАМН Украины»*

Резюме. Цель работы - изучение литературных источников по распространению сифилиса среди наркологических больных, влияния употребления наркотиков на степень риска заражения сифилисом.

Осуществлен поиск литературы через порталы «PubMed/MEDLINE», «National Center for Biotechnology Information, U.S. National Library of Medicine», «Научная электронная библиотека eLIBRARY.RU» и «Российский индекс научного цитирования (РИНЦ)». Проведен мета-анализ данных с помощью программы R Development Core Team, 2008.

Процент больных сифилисом, хотя сильно варьирует (от <1% >60%), однако явно выше среди наркоманов, чем среди общего населения во всех регионах. Корреляция между наркотиками и сифилисом существует, но прямая причинная связь между употреблением наркотиков и сифилисом статистически подтверждается не всегда.

Наблюдается высокая заболеваемость сифилисом среди потребителей психоактивных веществ. Для предупреждения сифилиса надо улучшить диагностику, лечение наркозависимых, разработать социально-оздоровительные программы.

Ключевые слова: наркотики, сифилис, *Treponema pallidum*, ВИЧ.

**SYPHILIS AMONG
ABUSERS OF
PSYCHOACTIVE
SUBSTANCES:
A SYSTEMATIC
LITERATURE REVIEW**

**Mavrov G.I.,
Myronyuk L.I.**

*SE «Institute of Dermatology and
Venereology of NAMS of Ukraine»*

Abstract. The purpose of the work is the study of literary sources on the spread of syphilis among drug users, the impact of drug use on the risk of infection with syphilis.

A literature review through portals “PubMed/MEDLINE”, “National Center for Biotechnology Information, U.S. National Library of Medicine”, “Scientific electronic library eLIBRARY.RU” and “Russian science citation index (RSCI)” was carried out. A meta-analysis of data was performed by “R Development Core Team, 2008” software.

Rates of syphilis, although highly variable (from <1% >60%), but is clearly higher among drug users than among the General population in all regions. Correlation between drugs and syphilis exists, but a direct causal relationship between drug use and syphilis statistically not always confirmed.

There is a high incidence of syphilis among patients with substance abuse problems. For the prevention of syphilis there is strong need to improve diagnosis, treatment of drug addicts, to develop social and recreational programs.

Keywords: drugs, syphilis, *Treponema pallidum*, HIV.

Об авторах:

Мавров Геннадий Иванович – доктор мед. наук, профессор, зав. отдел. ИППП/ВИЧ ГУ «Институт дерматологии и венерологии НАМН Украины», зав. каф. дерматовенерологии и ВИЧ/СПИД Харьковской медицинской академии последипломного образования МЗ Украины.

Миронюк Виктория Игоревна -- соискатель ГУ «Институт дерматологии и венерологии НАМН Украины».